

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravištvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII. V Ljubljani, v soboto, dne 29. septembra 1934. Štev. 110.

Več varčevanja v državni upravi

Iz vseh krajev države se vedno bolj množe protesti proti preostri davčni praksi in prevelikim davčnim terjatvam. Ni treba nobene posebne uvidevnosti, da se spozna upravičenost teh protestov. Tako je splošno znano, kar potrjujejo tudi vse državne statistike, da je število vseh poslov silno nazadovalo in da je kupna moč vsega prebivalstva padla za več ko polovico. Kadar pa nazadujejo posli, kadar nimajo ljudje denarja za nakup stvari, takrat je tudi zaslužek vseh podjetnikov manjši. To vse je tako jasno, da ne potrebuje nobene nadaljnje utemeljevanja. Prav tako pa je notorično, da se je kljub temu cela vrsta starih davščin zvišala in vrhu tega uvedla še cela vrsta novih. Pri zmanjšani možnosti zaslužka naj podjetja plačujejo večje davščine. Jasno je, da more iz tega materialnega nasprotja prej ali slej nastati katastrofa, ko bo tudi najboljznajdljivi

Na grozečo nevarnost te katastrofe pa je treba misliti pravočasno, takrat, ko jo je mogoče še preprečiti, ne pa mirno gledati, kako se ta nevarnost vsak dan bolj bliža. Treba dati davkoplačevalcu oddih, da more zopet zaslužiti, da zraste njegova davčna moč. Ta oddih je treba davkoplačevalcem na vsak način preskrbeti in zato je potrebno, da reducira država vse nepotrebne izdatke in da izvede varčevanje do skrajne možnosti.

Seveda pa propagiramo samo pravo varčevanje, ne pa onih napačnih kompresij, ki samo znižujejo kupno moč ljudi. Tako ne pomeni linearno zniževanje uradniških plač nobenega varčevanja, ker znižuje vsako takšno zniževanje le konzum, da znova pade možnost zaslužka. Še manj pa je upravičeno varčevanje, ki pomeni popolno mrtvilo v gradbeni delavnosti. Tu ni varčevanje na mestu, kajti čim bolj je padla zasebna gradbena delavnost, tem bolj bi morale javne investicije oživeti to delavnost. Zlasti pa bi se moralo skrbeti za produktivne investicije, ki odpirajo nove možnosti zaslužka. Tako bi zveza Slovenije z morjem dvignila gospodarsko silo celih okrajev, poleg tega pa omogočila trgovini, obrtu in industriji novega razmaha. Že samo indirektni dobiček zveze Slovenije z morjem bi obrestoval investicije storjene v ta namen.

Varčevati je treba le pri vseh neproduktivnih izdatkih in tu je mogoče doseči prav velike uspehe. Tako se pri nas mnogo preveč izdaja za reprezentacijo. Ali je res treba, da smo zastopani na vsakem kongresu, kar velja mnogo, a ne da nobenih pravih dobičkov? V mesecu septembru, tipičnem mesecu kongresov je na ta nepotrebni izdatki treba kar na prvem mestu opozoriti.

Treba odpraviti pa tudi vse nepotrebne upravne stroške. Nepotrebni pisariji je mnogo preveč, a vse te pisarije veljajo. Razne komisijske pomenitve obremenitev podjetnika dostikrat v tej meri, da zaradi njih rajši opusti investicijo. Službena potovanja so ponekod postala že tako redna navada, da prebijejo nekateri več dni na službenih potovanjih, ko v uradu. Poneostavljenje uprave bi prihranilo državi sto milijonske izdatke, ki bi mogli že sami dati davkoplačevalcem potrebni oddih.

Posebno veliki prihranki pa bi se dosegli, če se država ne bi vmešavala v posle, ki jih ne more voditi s tem uspehom, ko zasebna podjetja. Kaj je treba, da država prevzema posle izvoznikov. Samo ponesrečeni izvoz pri žitu je veljal državo par sto milijonov Din v denarju. Kaj treba, da prevzema država posle, ki so jih dosedaj zasebniki z uspehom vodili!

Pri državnih podjetjih bi se mogli nadalje doseči ogromni prihranki. Obveljati

bi moralo že načelo, da se vsa neaktivna državna podjetja prodajo zasebnikom. Imeti podjetje, za katero je treba plačevati milijonske deficite, je napaka, ki jo je treba takoj odpraviti.

Pa tudi več nadzorstva pri drž. podjetjih je treba. A ne onega birokratičnega, ki s svojimi zverženimi predpisi dejansko onemogoča vsako resnično nadzorstvo, temveč nadzorstvo, kakršno je vpeljeno v zasebnem gospodarstvu, ki malo velja, a dobro učinkuje.

Triumfalni sofajski dnevi

Veličasten sprejem naše kraljevske dvojice v Sofiji

Sofija je prekosila samo sebe. Sprejem, ki ga je pripravila bolgarska prestolnica jugoslovanski kraljevski dvojici je bil tako iskren, tako bratski, obenem pa tako mogočen in veličasten, kakor ga še ni videla Sofija in nobena druga balkanska prestolnica.

Bil je to tako sijajen sprejem, da je že sam postal dokument jugoslovansko-bolgarskega prijateljstva in bratstva. Kdor je videl ta sprejem, kdor je gledal v te žareče in navdušene obraze 150.000 glave množice, temu niso potrebni nobeni govori, nobene izjave, pa tudi nobeni drugi dokumenti, ker ta je videl, da so izpregovorila srca naroda v svoji najčistejši iskrenosti.

Bolgarsko-jugoslovansko prijateljstvo je danes že dejstvo, o katerem se več ne debatira. Bolgarsko-jugoslovansko prijateljstvo pa je šele v začetku svojega tvornega delovanja in horizonti njegovega blagoslovljenega ustvarjanja se širijo kar neprestano.

Z bolgarsko-jugoslovanskim prijateljstvom stopa velika jugoslovanska zamisel v zaključno dobo svoje popolne zmage, ki odpira vsemu slovanskemu jugu nova pota v napredek in blagostanje. Ves slovanski jug to novo resnico že čuti v svojih sreih in to novo čustvo je tudi ona sila, ki daje triumfalnim dnevom v Sofiji največji čar, ki je v veri v skorajšnjo lepšo bodočnost.

Z radostjo v srcu preživlja ves slovanski jug triumfalne sofajske dneve in od Jadranskega morja do Črnega morja družijo narode le ena misel — misel bolgarsko-jugoslovanskega prijateljstva.

To je misel naše lepše bodočnosti, to je ideja naše zmage!

Živelo na vse čase bolgarsko-jugoslovansko prijateljstvo, živela skupnost obeh narodov!

Po veličastnem sprejemu sta se odpeljali obe kraljevski dvojici s svojim spremstvom med navdušenimi ovacijami prebivalstva v dvor, kjer jim je bil serviran čaj. Kmalu nato je bil pred dvorom delite vojske, ki je pokazal naravnost odlično in vzorno stanje bolgarske vojske.

Pomembni zdravici jugoslovanskih kraljev

Zvečer je bil v kraljevskem dvoru banket na čast jugoslovanski kraljevski dvojici.

Točno ob 7.50 se je dvignil

kralj Boris

in izrekel to napitnico:

»Vaše Veličanstvo!

Zelo sem srečen, ker se mi nudi prilika, da vidim Vaše Veličanstvo v prestolnici Bolgarske in da vas lahko v naši sredini pozdravim z najpristranejšo zdravico.

Z iskreno radostjo smo dočakali ta visoki obisk, ki je nov izraz želje naših dveh narodov, da se nadaljujejo v duhu medsebojnega zaupanja, iskrenosti in prisrčnosti tako srečno vzpostavljeni odnosi, ki ustrezajo njenemu dobremu sosedstvu, plemenskim vezem in njenim bitnim interesom. Jaz in bolgarski narod znava, da je ta plemenita želja vzeta iz srca Vašega Veličanstva, vrednega in modrega voditelja usode svojega naroda. Zato vidimo v

Povsod so mogoči brez škode za dobro funkcioniranje državne uprave veliki prihranki, če bi že enkrat prodrlo spoznanje, da so v času, ko mora davkoplačevalec do skrajnosti omejiti vse svoje izdatke, tudi vsi samo reprezentativni in le prestižni izdatki napačni.

Več pravega varčevanja v državni upravi je kategorični imperativ do skrajnosti navitega davčnega vijaka in to treba že enkrat spoznati in se po tem ravnati — da ne bo prepozno.

Vaši vzvišeni osebi žarkega in prizadevnega pobornika ideje sporazuma in prijateljskega sodelovanja med obema bratskima narodoma.

V popolnem skladu s čustvi bolgarskega naroda vam zagotavljam, da bo ta obisk Vašega Veličanstva, ki je nov dragocen prispevek k naporom Jugoslavije in Bolgarske za okrepitev mednarodnega in balkanskega miru, globoko odjeknil pri nas, ker bo okrepil vero, da bo zblizanje med našima državama uspelo in da bo pospešilo njun razvoj in mirni napredek.

Prepričan, da bodo ti naši vzajemni napore omogočili srečno bodočnost dveh tako bližnjih in sorodnih narodov, dvigam čašo v čast in v zdravje Vašega Veličanstva, Njenega Veličanstva kraljice in vzvišenega kraljevskega doma z najlepšimi željami za srečo jugoslovanskega naroda in za napredek kraljevine Jugoslavije.

Kralj Aleksander

pa je nato odgovoril s to napitnico:

»Vaše Veličanstvo!

Srečen sem, ker se mi je ponudila prilika, da s kraljico obiščem Vajini Veličanstvi in prestolnico Bolgarske.

Iskreno delim zadovoljstvo, ki ga čuti

Vaše Veličanstvo zaradi našega ponovnega sestanka. Ta sestanek je prirodni izraz naše in naših dveh sorodnih narodov želje, da nadaljujemo v medsebojnem zaupanju in naklonjenosti tako srečno začeto dobo tistih odnosajev, ki so vsikdar najboljše odgovarjali dobro pojmovanim in pravnim obojestranskim interesom.

Delež prepričanje jugoslovanskega naroda, vem, da je ta želja našla v Vašem Veličanstvu, vrednem in modrem voditelju svojega naroda, svojega vzvišenega pobornika in zvestega delavca v korist in srečo naših dveh bratskih narodov.

Z vztrajnim delom po tej poti bosta Bolgarska in Jugoslavija okrepili mednarodni in balkanski mir; ojačili bosta idejo mednarodnega sodelovanja in omogočili svojima narodoma miren in napreden razvoj ob popolnem spoštovanju in zaupanju drugih narodov.

Za prisrčni in sijajni sprejem, ki sta ga Vaše Veličanstvo in bolgarski narod priredila kraljici in meni in ki me je globoko ganil, se Vam najtopleje zahvaljujem in dvigam čašo v čast in zdravje Vašega Veličanstva, Njenega Veličanstva kraljice in vzvišenega kraljevskega doma z najlepšimi željami za srečo bolgarskega naroda in za napredek kraljevine Bolgarije.

Avdience in politične konference

Kralj Aleksander je sprejel v avdienci najprej predsednika vlade Georgijeva, nato pa zun. min. Batolova, istočasno je car Boris sprejel zun. min. Jevtiča, nato pa sta oba suverena v skupni avdienci sprejela vse tri ministre. V teku avdienc se je razpravljalo o vseh vprašanih, ki zanimajo obe državi. Razpravljalo se je nadalje o tem, kako pospešiti prijateljske odnose med obema državama.

O tem se je razpravljalo potem tudi na konferenci ministrskega predsednika Georgijeva, obeh zunanjih ministrov Batolova in Jevtiča ter obeh poslanikov Kjuševanova ter Cincer-Markoviča.

Zaprtavljanje narodnega premoženja

Vrednost lesnega izvoza stalno pada

V nekaterih jugoslovanskih listih se čitajo optimistično navdahnjene konstatacije, da zaradi povišanja italijanskih uvoznih carin na les in dovoljenih carinskih ter prevoznih preferenc Avstriji naš lesni izvoz v Italijo le ni nazadoval v tej meri, kakor se je pričakovalo. Nasprotno je naš izvoz lesa še napredoval, kakor dokazuje statistika. Tako smo sirovega tesanega in rezanega lesa izvozili v Italijo v prvem polletju:

l. 1932	168.117 ton,
l. 1933	233.982 ton,
l. 1934	267.670 ton.

Izvoz je torej narasel v primeri z letom 1932 za skoraj 100.000 ton. Torej naravnost velikanski uspeh!

Že lani pa je inž. Lenarčič dokazal, da je ta optimizem zaradi večje količine izvoženega lesa ne le neupravičen, temveč naravnost napačen in da ta povečani izvoz po količini ne pomeni za nas dobiček, temveč silno izgubo. Ker kaj pomaga, če smo izvozili več, če pa smo za les dobili manj. Kaj pomaga, če je izvoženo več lesa le zato, ker izvažamo po vedno nižjih cenah. Že leta 1932 so cene za mehki les katastrofalno padle. A kakšna sreča bi bila za nas, če bi mogli v l. 1933 izvažati po cenah v l. 1932. Kajti potem bi dobili za 348.000 ton mehkega lesa, kolikor smo ga izvozili v l. 1933 81.4 milijona lir. Dejansko pa smo dobili le 54.3 milijona, to je 27.1 milijona lir manj. To je bila naša gladka izguba zaradi padca lesnih cen. Z drugimi besedami se pravi to: Da smo dobili v letu 1933 za les toliko, kakor v l. 1932, ko smo izvozili za 116.000 ton lesa manj.

116.000 ton lesa smo dali Italiji na ta način dejansko brezplačno!

V letošnjem letu se to neoprostljivo zaprtavljanje narodnega premoženja še nadaljuje. Kajti po isti statistiki, s katero se nekateri hvalijo, da naš lesni izvoz kljub vsem neugodnostim ni nazadoval, smo prejeli za izvoženi les v Italijo v prvem polletju:

1932	za 172.387 ton	46.205.539 lir
1933	za 233.982 ton	50.762.429 lir
1934	za 267.670 ton	53.937.939 lir

Iz te statistike sledi, da se nam je plačeval v Italiji v l. 1932 les po ceni 268 lir za tono, v l. 1933 po 216 lir za tono, letos pa le še po 201 liru za tono.

Vsled padca cen smo torej prejeli v letošnjem prvem polletju za 3.87 milijona lir manj, kakor bi morali prejeti po cenah v l. 1933, ter za celih 17.79 milijona lir manj, kakor bi morali dobiti po cenah v l. 1932. To je izguba nad 70 milijonov Din samo v enem polletju. V drugem polletju pa se nam obljublja še večja izguba, da bomo onim 116.000 tonam lesa, ki smo jih darovali Italiji v l. 1933, dodali še par desetisoč novih ton.

To prodajanje lesa za vsako ceno ni mogoče označiti drugače kot za zaprtavljanjem narodnega premoženja. Italijani se nam morajo naravnost smejeti v pest, če vidijo, da se mi ponašamo, da moremo kljub zvišanim carinam in kljub vsem Avstriji dovoljenim preferencam še vedno toliči na italijanskem trgu avstrijski les s svojimi nizkimi cenami. Če bi Italija še bolj zvišala uvozne carine, bi mi po tej neverjetni logiki prodajali les še ceneje, ker menda

ni tako nizke cene, po kateri mi ne bi bili pripravljeni prodajati les v Italijo!

Ta les seveda Italija v znatni meri prodaja v druge kraje in z našimi nizkimi cenami si pridobiva tuje trge! Tako mi s svojim zapravljanjem narodnega premoženja utrjujemo posredovalni monopol Italije za naš les. Če bi vsaj prodajali svoj les za nizke cene v ta namen, da si osvojimo nove trge, potem bi bile te cene zaradi verjetnih bodočih dobičkov še nekako upravičene, toda mi razdajemo svoj les za to, da smo še naprej odvisni od tujih posredovalcev.

Les je bogastvo in z lesom ni tako, kakor je s fabričnimi izdelki. Če ti dolgo obleže v skladišču, potem se njih vrednost stalno manjša in pride čas, ko niso vredni več ko staro železje. Z lesom pa ni tako! Vrednost gozda stalno raste in ga zato tudi ni treba sekati, če so cene neugodne. In čez vrsto let pride za les prav gotovo tudi še visoka konjunktura, ker je potreba po lesu vedno večja, dočim se gozdna ploskev manjša.

Res pa je, da je danes zlasti kmetijski gozdni posestnik v tem obupnem stanju, da mora dobiti gotovino za vsako ceno, ker ga pritiska davkarija, ker ima druge nujne izdatke. Toda gospodarska moč

kmetskega posestva je dostikrat le v gozdu in to gospodarsko moč treba varovati na vsak način. Nikdar se ne sme zgoditi, da bi moral kmetijski gozdni posestnik prodajati zaradi davkov les v brez-cenje! Nasprotno je treba temu gozdnemu posestniku pomagati, da premaga krizo, da ostane ohranjena vrednost njegove gozdne parcele, ker je ta del splošnega narodnega premoženja. Sebe same spravljamo v revščino, če spravljamo gozdnega posestnika ob vrednost njegove gozdne posesti.

Tu je potrebna zaščita kmeta, ker tu je zaščita narodno gospodarska nujnost, ker se s takšno zaščito varuje narodno premoženje. Zapravljanja narodnega premoženja pa mora biti konec in zapravljanje ljudskega premoženja je prodajanje lesa v brezcenje.

Mi moramo izvažati, ker je naša država po obilici svojih zakladov izvozna država, toda ne izvoz v izgubo in ne izvoz za vsako ceno! Če nam izvoz ne da potrebnega dobička, potem naj ta izvoz tudi odpade. Zato je treba poskrbeti, da bo z lesnim izvozom narodno premoženje naraščalo, ne se pa manjšalo. Skrajni čas je zato, da se naš lesni izvoz uredi, da nastane zopet red na lesnem trgu.

Naše narodno gospodarstvo v avgustu 1934.

(Po statistiki OUZD-a v Ljubljani.)

Tekstilna industrija še vedno prednači v konjunktornem naraščanju. Vendar je opaziti, da letni diferenciali že nekoliko pojema; v juniju je znašal + 2725, v juliju + 2546, v avgustu pa samo še + 2248. Najbrže bo ta oslabitev letnega diferenciala trajna, ker je tekstilna industrija dosegla že takorekoč vrtočlavo višino, od nekdanjih 5000 zaposlenecv na okroglo 13.000 zaposlenecv. Gozdnožagarska industrija še vedno precej narašča. Letni prirastek znaša + 686 zavarovancev ali okroglo + 11%. Ostale industrije ne izkazujejo niti pomembnejšega absolutnega napredovanja niti nazadovanja.

Sezija je dosegla nekako svoj maksimum. Od julija do avgusta niso posamezne industrije niti pomembnejše napredovale, niti pomembnejše nazadovale.

Stanje posameznih industrij z zadnjimi enoletnimi, oziroma enomesečnimi izpremembami je razvidno iz naslednje tabele:

Industrijska skupina	Stanje v avgustu	napram avgustu	napram juliju
	1934		
Tekstilna industrija	12.910	+2248	+103
Gozdno-žagarska industrija	6893	+ 686	-200
Trgovina	3819	+ 447	- 9
Industrija kamenja in zemlje	4476	+ 279	+ 5
Kemična industrija	1814	+ 249	- 73
Občinski obrati	1587	+ 204	+ 22
Oblačilna industrija in čiščenje	3947	+ 150	-112
Hišna služinčad	8189	+ 147	- 55
Papirna industrija	1969	+ 131	+ 8
Gradnja železnic, cest in vodnih zgradb	2931	+ 129	+238
Gostilne, kavarne in krčme	3624	+ 113	+123
Industrija kože in gume	1674	+ 75	+ 24
Gradnja prevoznih sredstev	332	+ 73	+ 4
Higiena	1842	+ 71	+ 49
Industrija hrane in pijače	3629	+ 70	+ 47
Javni promet	593	+ 63	- 6
Gledališča, svob. poklici in razno	1129	+ 27	- 15
Grafična industrija	1128	+ 21	+ 3
Centrale za proizvodnjo sile in presk. z vodo	492	- 12	- 7
Denar. in zavar. zavodi in samost. pls.	515	- 15	+ 5
Indust. za predel. lesa in rezbarstvo	3424	- 41	+ 27
Industrija tobaka	887	- 58	- 5
Gradnje nad zemljo (visoke gradnje)	5172	- 88	+ 16
Zasebna prometna podjetja	740	- 98	+ 5
Predelovanje kože in njenih surogatov	2739	- 207	+ 43
Kovinska industrija	6046	- 242	- 15
Poljedelstvo	549	- 368	- 4
Skupaj	83.059	+4060	+224

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri naslednjih firmah:

Automatični bife v Mariboru, družba z o. z. Izpremenila se je družbena pogodba v tem smislu, da zastopajo družbo poslovodje, in sicer oni, ki so družabniki tvrdke, samostojno, poslovodje nedružabniki pa kolektivno s še enim družabnikom.

Loli, družba z o. z. v Mariboru. Obratni predmet: izdelava in prodaja obutev vsake vrste. Po sklepu občnega zbora z dne 19. IX. se je družba razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidator: Franc Rožman, čevljarški mojster v Pobrežju.

Splošna stavbna družba, d. d. v Mariboru. Izbrise se prokura inž. Friderika Menzi, vpiše pa prokura podeljena inž. Sergeju Milosavljeviću, uradniku družbe.

Ivan Zuraj, lesna industrija, trgovina z lesom in deželnimi pridelki, Slovenska Bistrica. — Izbrise se dosedanji imetnik Ivan Zuraj, vpiše pa se dosedanji imetnik Marija Zuraj, trgovka v Slov. Bistrici.

Josip Kopinč, trgovina z mešanim blagom v Dobovi. Izbrise se imetnik Josip Kopinč in se vpiše Josipina Kopinč.

Avtomatični buffet, družba z o. z. v Ljubljani. Vpiše se poslovodja Josip Rakun, trgovski sotrudnik v Ljubljani.

Jugostroj, družba z o. z. v Ljubljani. Sedež družbe odslej v Kranju.

I. Knez, Ljubljana. Izbrise se osebno jamčea družabnika Aleksander Knez in Mira Beneš, roj. Knez.

Naša gruda, nakup in prodaja rudnin, družba z o. z. v Ljubljani. Po sklepu občnega zbora z dne 22. avgusta se je izpremenila družbena pogodba v več točkah. Besedilo tvrdke odslej: **Gruda, nakup in prodaja rudnin**, družba z o. z. — Če ima družba dva poslovodji, podpisujeta ta kolektivno ali pa en poslovodja skupno z ev. prokuristom, če pa ima družba le enega poslovodjo, podpisuje ta samostojno ali pa ev. prokurist s pristavkom pp. Izbrise se poslovodkinja Majda Borštinik, vpišeta pa poslovodji Jernej Pinter, bančni ravatelj v p. in Kazimir Budna, podjetnik v Ljubljani.

Izbrisale so se nastopne tvrdke:

Brata Stenovec, lesna trgovina v Sv. Lovrencu pri Št. Pavlu pri Preboldu. Društvena oblika: Javna trgovska družba. — Zaradi opusta obrata.

Mimi Černelč, trgovina z mešanim blagom, Sv. Peter pod Sv. gorami.

J. N. Kegl, trgovina z mešanim blagom, Sv. Tomaž pri Ormožu — zbog prestanka obrata.

F. Vrečko, trgovina z mešanim blagom, Šoštanj.

Josip Reberšak, trgovina z vinom in poljskimi pridelki, Verače.

Stoinschegg Avgust, trgovina z vinom, deželnimi pridelki in lesom na debelo v Rogaški Slatini.

C. Lorber, trgovina z mešanim blagom in žganjem na drobno v Spodnjem Dravogradu — zbog opusta obrata.

Trgovinske zveze s Turčijo

Tvrška Andre Borčić-Istanbul, Galata 1114, želi prevzeti zastopstvo naših tvrdk v Turčiji. Tvrška ima najboljše zveze na turškem trgu in prevzema posle vseh vrst. Tvrška, katere lastnik je naš državljan, rodom iz Sušaka, poseduje tu tri najboljše bančne reference. Tekom svojega poslovanja v Istanbulu je že za več naših tvrdk uspešno posredovala in pripomogla do rentabilnih zaključkov. Tvrška se priporoča vsem, ki iščejo ali ki že imajo zveze s Turčijo.

Udeležba naše države na svetovni razstavi v Brislju (1935).

Trgovinski muzej Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Beogradu obvešča, da je kr. vlada sklenila, da se naša država oficialno udeleži svetovne razstave v Brislju (Belgija), ki bo otvorjena aprila meseca 1935 in bo trajala šest mesecev. Ureditev jugoslovanskega oddelka in vse organizacije našega nastopa na tej razstavi, je poverjena ministrtvu za trgovino in industrijo, odnosno trgovinskemu muzeju. Po načrtu muzeja se bo moralo razstaviti v prvi vrsti: rudarstvo, gozdarstvo, vodne sile in javna dela, tedaj stroke, ki največ zanimajo belgijski in ostali zapadno-evropski kapital. Vzorec in podatki teh panog bodo razstavljeni v reprezentativnem oddelku razstavnih prostorov, dočim bodo proizvodi ostalih strok razstavljeni v posebnem oddelku, ki bo v zvezi z reprezentativnim oddelkom. Podrobnejše informacije dobijo zainteresenti pri Trgovinskem muzeju, Beograd, Miloša Velikog 29.

Gradbena delavnost v Sarajevu pada

Objavljeni so bili podatki o gradbeni delavnosti v Sarajevu v zadnjih treh letih. Iz teh podatkov se vidi, da gradbena delavnost stalno in občutno pada. Tako je bilo l. 1931. izdanih za nove stavbe približno 37 milijonov, l. 1932. 32, l. 1933 13, a letos ne bo izdanih niti 5 milijonov Din.

Svetovna produkcija nekaterih kovin

je po podatkih »Metallgesellschaft« znašala:

	baker	kositer	svinec	čink
	v milijonih ton			
1929	1.894	195	1.742	1.457
1930	1.577	177	1.646	1.400
1931	1.367	150	1.362	1.000
1932	922	98	1.138	782
1933	1.131	87	1.178	1.000

Tudi produkcija skoraj vseh drugih kovin je v l. 1933. narasla.

Nemčija nakupuje na debelo bombažne odpadke v Angliji

Vodilni angleški trgovski list »Financial News« poroča, da Nemčija neprestano na debelo nakupuje v Lancashiru bombažne odpadke. Ti nakupi so zlasti sumljivi, ker Nemčija kljub vzdihovanju o pomanjkanju deviz in denarja plačuje vse te nakupe v gotovini. Samo v zadnjih 10 dneh je nakupila Nemčija direktno ali čez Nizozemsko okoli 4000 ton odpadkov. Ti bombažni odpadki se uporabljajo le pri izdelavi preprog, obvez in kopalnih brisač — ter strelne bombaževine. Ker je izključeno, da bi mogla Nemčija nakrat potrebovati tako veliko množino bombažnih odpadkov za izdelovanje preprog in podobno, je jasno, da jih potrebuje le za izdelovanje strelne bombaževine. Zato se v angleških uradnih krogih že razpravlja o možnosti uradne preiskave o teh nakupih.

»Službeni list«

kr. banska uprava Dravske banovine z dne 29. septembra objavlja med drugim: Pravila o opravljanju drž. strokovnega izpita uradniških pripravnikov ministrtva za telesno vzgojo — Dopolnitve v pravilih o opravljanju drž. strokovnega izpita v trgovinskem ministrtvu — Pravilnik o kontroli cepiv zoper osepnice — Dopolnitev pravilnika o ureditvi prometa z devizami in valutami — Objavo o priznanju izgube med prevozom pri plinovem olju in olju za mazanje po zakonu o drž. trošarini — Odredbo banske uprave glede določanja odškodnine za režijo in delo zastavljalic — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Po svetu

Bolgarski zunanji minister Batolov je dejal o pomenu obiska naše kraljevske dvojice med drugim tole: Zbližanje med Jugoslavijo in Bolgarsko je stvarnost, ki se opira na zavest obeh narodov, da je to, kar jih drži, močnejše od vsega, kar jih loči... Zamisel bolgarsko-jugoslovanskega zbližanja je predvsem zamisel miru in mirnega kulturnega dela.

Italijanski gen. konzul v Carigradu je po nalogo svoje vlade odklonil **Vanči Mihajlovu** vizum za Italijo. Italija se je torej **Vanče Mihajlova** odrekla.

Rumunski trgovinski minister Teodoru je odstopil. Zelo se komentira v političnih krogih vest, da je kralj Karol povabil na lov voditelja kmetske opozicijske stranke **dr. Lupo**.

Skupščina Društva narodov je soglasno sprejela Afganistan v Društvo narodov. S tem je bilo 15. zasedanje skupščine končano. Glede avstrijskega vprašanja se ni dosegel noben dokončen sporazum. Vele-sile so samo ponovile svojo prejšnjo izjavo, da so za ohranitev avstrijske neodvisnosti.

Na seji Sveta Društva narodov je predložil delegat Švice **Motta** zahtevo, da se razpravlja o odškodnini 50 milijonov zlatih frankov, ki jih zahteva Švica od Francije, Anglije in Italije v povračilo škode, ki so jo utrpeli švicarski državljani v svetovni vojni. Delegati Francije, Italije in Anglije so se odločno uprli tej zahtevi in bo Švica po vsej verjetnosti s svojo zahtevo pogorela.

Mussolinijev predlog, da bi smeje le Italija in Češkoslovaška intervenirati, če bi bila ogrožena neodvisnost Avstrije, so države Male antante odklonile. Predlog je s tem pokopan.

Množe se vesti, da se bo Nemčija vrnila v Društvo narodov. Hitler se namreč boji, da bi mogla biti Nemčija popolnoma izolirana, če ostane izven Društva narodov. Tudi pripravljena vojaška zveza med Francijo in Rusijo sili Nemčijo, da se reši osamljenosti.

Barthou je v izjavi dopisniku »Pravde« dejal med drugim: Francija želi, da je v dobrih odnosih z Italijo, kar je tudi že dostikrat dokazala, vendar pa se ne sme pozabiti, da postopa francoska vlada le v soglasnosti z vsem francoskim narodom, če noče na noben način zavoljo prijateljstva z Italijo žrtvovati svojih dobrih odnosov z Jugoslavijo.

Med Francijo in sovjetsko Rusijo se nadaljuje pogajanja zaradi sklenitve rusko-francoske zvezne pogodbe.

Angleška vlada demantira vest nekaterih listov, da bi bila nasprotna sklenitvi rusko-francoske zveze.

O reformi ustave, ki naj bi povečala pravice predsednika ministrskega sveta, bo razpravljalo francosko predstavništvo proti koncu leta na skupni seji senata in parlamenta. Desničarski krogi so za reformo, kakor jo predlaga Doumergue.

Francoski levitarji so začeli ostro kampanjo proti nameravani reformi ustave, kakor jo propagira Doumergue. Zlasti protestirajo proti depolitizaciji uradništva, ki jo hoče izvesti vlada.

Madjarska vlada demantira, da bi bila sklenila z Nemčijo tajno pogodbo.

Tudi Gömbösov položaj je zaradi neuspeha madjarske revizionistične politike zelo omajan. V političnih krogih govore o možnosti demisije Gömbösove vlade.

Papen obišče v kratkem Budapešto, kjer bo imel daljšo konferenco z Gömbösem.

Drž. tajnik Meißner, ki je bil vsa leta politični tajnik Hindenburga, bo moral svoje mesto zapustiti. Hitlerju pač ni dovolj zanesljiv.

Vseh volilcev v Posaarju je 530.000, kakor je razvidno iz volilnih seznamov, ki so bili objavljeni te dni.

Predsednik poljske republike bo v kratkem pomilostil v Brest-Litovskem obsojene poslance kmetske in soc. demokratične stranke.

Združene države Sev. Amerike so začele utrjevati Aleute in Alasko, ki jo nameravajo izgraditi v močno pomorsko in zračno bazo. Japonci so zaradi tega precej vznemirjeni.

Kongres Kominterne je bil zopet preložen in bo šele prihodnje leto. Pa še to ni čisto gotovo, ker se sploh opaža, da je delovanje komunistične internacionale v zadnjem času zelo popustilo.

Sovjetsko bombno letalo, ki je imelo na krovu bombe in strojnice, je blizu Harbinu pristalo in bilo zaplenjeno od mandžurskih oblasti.

Denarstvo

Pred devalvacijo rumunskega leja?

Uradno ni niti govora o tem, da bi padel rumunski lej in finančni minister je še pred kratkim izjavil, da je stabilnost leja zagotovljena in da ima tudi sredstva to stabilnost ohraniti.

Notranje politična konstelacija pa je manj ugodna za ohranitev dosedanje veljave leja. Vsa opozicija je za devalvacijo leja. Ker je sedaj stopil v narodno kmetijsko stranko dr. Lupa, ki je bil vedno za devalvacijo leja, je tudi stranko pridobil za svoje stališče. To potrjujejo tudi izjave bivšega finančnega ministra Madgearuja, ki je valutni strokovnjak kmetijske stranke in ki se je izjavil za devalvacijo. Tudi predsednik stranke Mihalake je za razvednotenje leja in kakor pravijo nekateri, naj bi se znižala vrednost leja tudi za 75%.

Pa tudi poslovno življenje dokazuje, da je padec leja zelo verjeten. Tako znaša disagio med oficialnim lejem in onim na črni borzi tudi do 50%. Sicer pa vse že računa s padcem leja. Da tudi vlada se vidi iz njenih premij za izvoz in za kompenzacijske kupčije. Tako obstojajo v Rumuniji eksportne premije za les in tudi za ječmen in koruzo. Rumunska narodna banka se sicer vsem predlogom za znižanje tečaja leja krepko upira, vprašanje pa je, če se bo mogla še dolgo upirati, ker se vse poslovno življenje vedno bolj prilagaja na padec leja. Pri tej priliki bodi še omenjeno, da vlada v vsej Rumuniji silno nezadovoljstvo z izvoznimi premijami, ker se te brezobzirno zlorabljajo. Ljudje z dobrimi zvezami dobivajo te premije, morejo na to uvažati iz tujine blago, mesto tega pa prodajajo izvozne kompenzacijske kupčije proti odušnim obrestim naprej. Zaradi tega je bila čisto ob stran potisnjena zunanja trgovina z državami, s katerimi so dovoljene te kompenzacijske kupčije. Zlasti trgovina Českoslovaške je zaradi tega zelo trpela. — Končno treba še omeniti, da se je položaj rumunske devizne centrale tako zelo poslabšal, da dostikrat ne more dodeliti niti skromnih zneskov tujih deviz. Tudi to govori za uvedbo znižane veljave leja.

Bolgarska je izdala poostrene devizne predpise. Devize se smejo v bodoče dodeljevati le proti dokazu o plačilu vseh zapadlih davkov.

Konferenca držav z zlato valuto bo dne 20. oktobra v Bruslju, da se doseže sodelovanje teh držav na trgovinsko političnem in turističnem polju.

Rusija je prodala v prvih 8 letošnjih mesecih Nemčiji zlata za 187 milijonov mark, lani v istem času le za 140 milijonov.

Pa izkazu čl. Narodne banke (vse v milijonih Kč) z dne 29. septembra se je zlata podloga povečala za 0,6 na 2.266,3, devizna pa za 13,9 na 74,6, druga gotovina pa za 8,5 na 219,8. Otok bankovcev se je znižal za 210,8 na 5.259. Kritje se je dvignilo od 41,7 na 42,6%.

Tujim lastnikom podjetij, katerih centrale so v tujini, je prepovedala turška vlada izplačati njih dividende v gotovini. Te tuje družbe morajo za znesek dividend nakupiti v Turčiji blaga, ali pa ostanejo dividende neizplačane.

Banque Belge pour L'Étranger v Bruslju izplača za letos 5 odstotno dividendo, kakor lani.

Občni zbori

Ustanovni občni zbor d. d. »Industrija platnenih izdelkov v Jaršah« bo dne 6. oktobra ob 10. v palači Kreditnega zavoda za trgovino in industrijo v Ljubljani. Sklicatelj ustanovnega občnega zbora so: Anica Robič, Milena Juvančič in Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani.

II. obrtna razstava v Kranju bo slovesno otvorjena v soboto, dne 30. septembra. Razstavo priredi obrtniško društvo v Kranju pod pokroviteljstvom sreskega načelnika dr. Ogrina.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenca nestalna; promet Din 5,973.413'45

Nalik prejšnjemu tednu je tudi v tem borznem tednu posredovala Narodna banka v višini dosedanjega dnevnega deviznega kontingenta in dala na razpolago Curih za Din 75.000', Amsterdam za Din 25.000 in isto toliko Pariza.

Na poedinih borznih sestankih tekočega tedna je bil dosežen ta dnevni devizni promet:

24. sept. 1934 Din 1,619.626'33 Dunaj—Curih
25. sept. 1934 Din 2,253.351'86 Curih—Pariz
26. sept. 1934 Din 145.662'77 Dunaj
27. sept. 1934 Din 1,727.625'52 London—Newyork
28. sept. 1934 Din 227.146'97 Dunaj

V primeri s preteklim tednom, ki je zaključil s skupnim deviznim prometom 5,376 tisoč dinarjev, znaša porast tedenkega deviznega prometa 597 tisoč dinarjev. Totalni devizni promet v mesecu septembru (17.508 tisoč dinarjev), je presegel za 3,473 tisoč dinarjev promet prejšnjega meseca in za 5,488 promet v mesecu septembru 1933. Tako je zaključila ljubljanska borza v času od 1. januarja do 30. septembra 1934 z deviznim prometom 117 milijonov 898 tisoč dinarjev ter znaša porast prometa napram lani že celih 26 milijonov 690 tisoč dinarjev.

V posameznih devizah pa so bili v tekočem borznem tednu perfektuirani največji zaključki zopet potom privatnih kliringov, kakor nam predočuje spodnja tabela:

Devize: Amsterdam (minuli teden 112), tekoči teden (vse v tisočih dinarjev) 157; Berlin (3) 12; Budimpešta (—) 149 priv. kliring; Bruselj (—) 1; Din (495) 240 avstrijski priv. kliring; Curih (1.447) 1.625; London (1.184) 1.130 inkl. priv. kliring; Newyork (196) 454; Madrid (—) 275 priv. kliring; Pariz (393) 511; Solun (73) 30 boni; Trst (50) 99; Stockholm (—) 3; Varšava (19) —; Dunaj (1.193) 1.287 privatni kliring.

Privatnokliringški promet je nazadoval v primeri s prejšnjim tednom le v Din-devizi za 255 tisoč dinarjev in Londonu za 54 tisoč dinarjev, dočim je na novo perfektuirano nekaj večjih zaključkov v Budimpešti in Madridu, skupno za 424 tisoč dinarjev.

Notice privatnih kliringov so izostale razen avstrijskega šilinga, ki je beležil od ponedeljka po 8'50—8'60, nato v naslednjih dneh padel na 8'45—8'55 in zaključil dne 18. septembra s tečajem po 8'42 do 8'52. Tečaj ostalih deviz so v tem tednu močneje oscilirali pri Newyorku, Berlinu in Bruslju, ki so tekom tega tedna dosegli naslednjo razliko: Berlin in Newyork 4'44, oziroma 9'72 točke tečajnega porasta, Bruselj pa 3'89 poena padca, Amsterdam, Pariz in Trst so na včerajšnjem borznem sestanku beležili ob ponedeljkovih tečajih, medtem ko je bil Curih še nadalje trgovan po Din 1108'35 (za denar) in Din 1113'85 za blago.

Devize	24. sept. 1934.		28. sept. 1934.	
	najnižji Din	najvišji Din	najnižji Din	najvišji Din
Amsterdam	2302'63	2313'99	2302'63	2313'99
Berlin	1353'47	1364'27	1357'91	1368'71
Bruselj	797'46	801'40	793'57	797'51
Curih	1108'35	1113'85	1108'35	1113'85
London	167'19	168'79	166'80	168'40
Newyork	3327'72	3355'98	3337'44	3365'70
Pariz	223'98	225'05	223'93	225'05
Praga	141'34	142'20	141'45	142'31
Trst	290'79	293'19	290'79	293'19

Efektno tržišče

Tendenca še vedno stalna

Tudi v tekočem tednu ni bilo opaziti na tukajšnjem efektnem tržišču nobenih posebnih izprememb. Bančni in industrijski papirji niso beležili, dočim so tečajji drž. efektov za malenkost popustili ter beležili koncem tedna:

Dne 29. septembra: 7% inv. posojilo 71 do 72; 8% Blair 64—66; 7% Blair 56—57; Seligm. obv. 68—69; 4% agrar. obv. 40 do 41; Begl. obv. 58—59; Vojna škoda 354 do 356.

Nazadovali so tečajji 8% Blaira za tri točke v povpraševanju in za dve točki v ponudbi, a 7% Blaira za poldrugo točko ter Begl. obveznic za eno točko v ponudbi in povpraševanju. Edinole Vojna škoda je tekom tega tedna okrepila svoj tečaj in sicer za štiri točke v povpraševanju, za tri točke pa v ponudbi, medtem ko so ostali na tukajšnji borzi trgovani državni papirji beležili ob nespremenjenih tečajih.

Žitno tržišče

Cene žita in moke so ostale ves tekoči teden nespremenjene; zaključkov ni bilo. Notice so bile naslednje:

Žito:	(Cene za 100 kg franko vagon slov. postaja.)	
	Din	Din
Koruzna:		
suha, stara, za mletev sposobna, za promptno in nav. voznilo, slovenska postaja, plačilo 30 dni	150—	152-50
umetno sušena, letine 1934, s kvaliteto garancijo do namembne postaje, franko vagon slovenska postaja, plačilo 30 dni	122-50	125—
Pšenica:		
bačka, 79/80, zdrava, suha, rešetana, mlevska voznila, slov. postaja, plačilo 30 dni	162-50	165—
bačka, 80 kg, 1% primesi, zdrava, suha, rešetana, mlevska voznila, slov. postaja, plačilo 30 dni	165—	167-50

Mlevski izdelki:

Moka:		
bačka, nularica, slov. postaja, plačilo 30 dni,	260—	265—
banatska, nularica, slov. postaja, plačilo 30 dni	265—	270—

Lesno tržišče.

Tendenca neizpremenjeno mlačna

Zaloge tesanega lesa, kar se tiče tramov in tramičev od 8/8—5/7, so popolnoma izčrpane. Ker so producenti oddajali blago večinoma 11/11 in 11/13, katera mera se je vedno iskala in oddala, jim blago ostalih dimenzij preostaja. Potrebno je torej, da skušajo producenti že pri prodaji oddati blago sorazmerno po dimenzijah, če hočejo, da se ne disortirajo. Velikokrat zapelje cena, da se posamezne dimenzije oddajo, vendar pa ta način prodaje po večini le skvari celo partijo blaga.

Tesan les debelejših dimenzij, kakor tudi bordonali se zelo težko oddajo.

Zelo velika pogreška naših trgovcev je tudi, da se spuste v prodajo tesanega lesa v znatno reduciranih merah. Kajti če se pri meri le enkrat popusti, že zahtevajo vedno večje bonifikacije in tolerance. Tako se n. pr. sedaj mesto 11/11 zahteva celo 10/10 in mesto 13/16 pa 12/15, kar pa je seveda naravnost škodljivo, posebno v tej produkciji tesanega lesa!, ki jo smatramo za nekakšno specialno produkcijo Slovenije.

Kakor že vedno in neprenehoma poudarjamo, je že skrajno potrebna smotrna organizacija naših lesnih producentov, ki bi ta v živo zadevajoča in pereča vprašanja končno veljavno uredila. Seveda pa bi morala biti deležna popolnega zupanja in podpore tako s strani naših trgovcev, kakor s strani odločilnih faktorjev in oblasti.

Povpraševanja:

1. Bukove cepanice, izdelane pred 6—7 meseci, lepo zdravo blago.
2. Ča. 20 m³ parjenih, neobrobjenih orehovih plohov, I., II., od 40—100 mm debeline, ca. 15 odstotkov 27 mm, dolžine od 2 m naprej, do 15 odstotkov od 1'50 m do 1'90 m.
3. Večje količino neobrobjenih lipovih plohov, 40—100, od 2 m naprej; 70 odstotkov prima, 30 odstotkov sekunda.
4. Javorjevih plohov, neobrobjenih, 40—100, od 2 m dalje; 70 odstotkov I., 30 odstotkov II. kvalitete.
5. Orehovih neobrobjenih plohov, 40—100 mm od 2 m naprej; 70 odstotkov prve, 30 odstotkov druge kakovosti.
6. 1 vagon bukovih metlišč, 27×27, od 1 m naprej.
19. Jelove deske in podmere III.
20. Bukovina I., II. in III., 58 mm, neparjena, suha, obrobjena, kursoni. — Ista v normalnih dolžinah, 48, 58, 68, 78, 98 mm.

Naš pravi domači izdelek!

DOBAVA — PRODAJA

Gradbeni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 2. oktobra ponudbe o dobavi 150 kg rdeče litine, 16 lamel in ploščatega železa, 64 kosov kotnega železa, 31 plošč železne pločevine, 264 kg zakovic, 1350 zakovic, 300 sodarskih zakovic, 210 kg matičnih vijakov, 30 kg žice, 10 kg žične vrvi in 90.000 kg negašenega apna.

Prometno-komercialni oddelek Direkcije drž. železnice v Ljubljani sprejema do 4. oktobra ponudbe o dobavi 10.000 lesenih podložkov za sode.

Direkcija drž. rudnika Ugljevik sprejema do 4. oktobra ponudbe o dobavi 50 kg kompozicij za ležaje; do 11. oktobra pa o dobavi prometnega materiala (žice, žebli, podložne ploščice, sveče, sidol, vreče itd.).

Direkcija drž. rudnika Kakanj sprejema do 11. oktobra ponudbe o dobavi pisarniškega materiala, 50 kg špirta, 50 kg rumene barve, 100 kg svetle barve, 100 plošč železne pločevine, 1000 državej za rudarska železa, 200 lopat za premog, 800 m žice, raznega električnega materiala, strokovnih knjig in 4000 kg tračnikov.

Dobava smučarske opreme. Dne 2. oktobra bo pri III. oddelku Zavoda za izradu vojne odeče v Zagrebu ustna licitacija za dobavo 450 parov smučk, 250 kompletnih vezi, 450 parov smučarskih palic, 250 vrvi, 150 cepinov in 1300 parov planinskih volnenih nogavic.

Dobava živil. Dne 5. oktobra bo pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani ustna pogodba za dobavo 84.000 kg fižola, 52.000 kg riža, 25.000 kg ješprenjčka, 25.000 kg zdroba, 25.000 kg testenin, 10.000 kg masti, 1600 kg kave, 900 kg kavinih konzerv, 10.000 kg olja, 1940 kg praznega ječmena, 630 kg paprike, 3200 kg kisa, 260 kg čaja, 37.000 kg zelja in 32.000 kg repe; dne 8. oktobra pa pri Komandi Vrbske divizijske oblasti v Banja Luki za dobavo 8950 kg masti, 3300 kg olja, 2900 kg kisa, 80 kg paprike, 121 kg čaja, 3200 kg zelja, 2600 kg čebule in 5800 kg krompirja.

Dobava kruha se odda na ustni licitaciji dne 8. oktobra pri Komandi mesta v Dolnji Lendavi in Novem mestu.

Oddaja del. Dne 5. oktobra se bo sklepala pri Trgovinsko-industrijski komori v Skoplju direktna pogodba za prevzem del na zgradbi Doma zbornice, in sicer se oddajo ta dela: električna instalacija, izolacija strešnih teras, keramična dela (obloga stopnic in zidov ter izdelava tal), izdelava marmornatih stopnic in obloga zidov, parketiranje tal ter dobava in instalacija dvigala. (Natančnejši pogoji so interesentom na razpolago pri omenjeni zbornici v Skoplju, Hartvigova ulica 8.)

Občna drž. bolnišnica v Ljubljani razpisuje 3. ofertno licitacijo za dobavo sveže svinjine in slanine ter moke in mlevskih izdelkov na dan 8. oktobra ter prvo ofertno licitacijo za dobavo premoga na dan 20. oktobra. Obe licitaciji bosta ob 11. v pisarni upravnika bolnišnice.

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke. Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitkom.

Zunanja trgovina

Izvoz našega svežega sadja

Po statističnih podatkih trgovinskega ministrstva je bilo od začetka letošnje izvozne sezone pa do 20. septembra iz Jugoslavije izvoženo svežih češpelj: v Avstrijo 1.030 vagonov, v Češkoslovaško 530 vagonov, v Poljsko 210 vagonov; grozdja je bilo izvoženo v Avstrijo 140, v Češkoslovaško 90, v Poljsko 40 in v Nemčijo 75 vagonov; jabolk pa je bilo izvoženih v Avstrijo 70, v Češkoslovaško 215 in v Nemčijo 40 vagonov. Izvoz suhih češpelj se je začel dne 12. septembra in je bilo do 19. septembra izvoženih v Nemčijo 450 vagonov.

Francija povišala češkoslovaški uvozne kontingente

Kakor poročajo iz Prage, je dosegla češkoslovaška delegacija pri trgovinskih pogajanjih s Francijo znatno povečanje uvoznih kontingentov. To pa le za 4. četrtletje in bodo za 1. 1985 potrebna nova pogajanja. Najmanj je dosegla čl. delegacija za uvoz tekstilnega blaga, ker je tu francoska industrija nasprotovala. Za nekatere vrste blaga je dosegla čl. delegacija odpust 4% dodatne carinske takse, tako zlasti za hmelj in čevlje. Poleg tega je Francija pristala, da prizna češkoslovaški iste ugodnosti, kakor jih imata Nemčija in Anglija. Ta teden bodo še na plenarni seji obeh delegacij določene podrobnosti glede novih kontingentov.

Uvozno carino na tujsko-prometni propagandni material iz Bolgarske je finančni minister odpravil.

Neka japonska trgovinska misija pravi v svojem poročilu, da so najbolj ugodne države za plasiranje japonskega blaga Jugoslavija in vse balkanske države, Palestina, Turčija, Irak, Perzija in Sirija.

Uvoz tekstilnega blaga je v Rumuniji padel od 8.524 milijonov lejev v l. 1924 na 1.665 milijonov v l. 1933. V letu bo s pomočjo češkoslovaškega, italijanskega in francoskega kapitala ustanovljena domača tekstilna industrija v še večji meri krila vse potrebščine dežele.

Aktivni saldo češkoslovaške je v zunanji trgovini z Nemčijo narastel že na 200 milijonov Kč.

V U. S. A. se opaža med trgovskimi krogi vedno večja vznemirjenost vsled uspešnega prodiranja japonske trgovine v države srednje Amerike.

Japonski avtomobilski dumping bo skoraj občutila Evropa. Japonci so namreč začeli prodajati štiri-cilindrske avtomobile po ceni 12.000 Din.

Barve nameravajo izdelovati iz kave. Prvi talkni poizkusi v Braziliji so se že posrečili.

Proizvodnja niklja v Kanadi, ki proizvaja največ niklja, je narasla v letošnjem prvem polletju v primeri z lanskim od 22-76 na 65-33 milijonov funtov. Proizvodnja se je povečala skoraj za trikrat. Ker se nikelj uporablja zlasti v vojni industriji, je jasno, zakaj je proizvodnja tako zelo narasla.

Produkcija sladkorja v Nemčiji se je dvignila od 10'91 milijonov metrskih stotov v l. 1932/33 na 14'29 milijonov metrskih stotov v l. 1933/34.

Kemični trust Montecatini v Italiji poviša svojo glavnicu od 500 na 600 milijonov lir.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snai obleke, klobuke itd. Škrobl in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna **JOS. REICH**
Poljanski nasip 4-6. Seleburova ul. 8.
Telefon št. 22-72.

Iz naših organizacij

Uradni dan Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani za Celje in celjsko okolico bo v torek, dne 2. oktobra 1984 od 8. do 12. ure dopoldne v posvetovalnici združenja trgovcev za mesto Celje, Razlagova ulica št. 8 pritličje levo.

Konkurzi in prisilne poravnave

Odpravljen je konkurz Sportnega kluba Bled, ker ni pokritja za stroške postopanja.

Uvedeno je poravnalno postopanje o imovini trgovca Viktorja Ličena v Sodražici. Poravnalni sodnik dr. Tschinkel, poravnalni upravitelj Franc Fajdiga ml. — Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Ribnici dne 2. novembra ob pol 11, rok za oglasitve do 15. oktobra.

Potrjena je prisilna poravnava lastnika pletilne industrije v Ljubljani Martina Mahkote.

Končano je poravnalno postopanje Jerneja in Frančiške Kušlana, posestnikov in trgovcev v Kranju.

Odobrena je poravnava trgovca Franceta Žmitka v Boh. Bistrici.

Mednarodni borzni indeks

Mednarodni borzni indeks se je v preteklem tednu razvijal mirno. Na evropskih borzah je bila tendenca gibanja tečajev neenotna, v Newyorku pa so se tečaji okrepili, kakor kažejo naslednje številke: koncem 1927 25. 8. 1. 9. 8. 9. 15. 9. 22. 9.

	1934				
	100%				
London	78,3	79,9	77,8	78,8	78,3
Pariz	53,6	53,4	52,8	51,9	51,3
Milan	87,7	87,0	87,0	89,1	88,7
Berlin	32,2	32,5	32,4	32,5	32,3
Praga	57,1	58,7	58,2	58,7	57,7
Bruselj	27,2	25,3	24,7	23,7	22,9
Amsterdam	32,8	33,5	32,8	32,5	32,5
Dunaj	30,0	30,2	30,4	30,6	31,1
Curih	38,6	38,1	37,7	37,8	38,3
Stockholm	12,0	11,9	11,8	11,8	11,8
New York	55,0	52,8	51,4	49,0	51,8

Mednarodni borzni indeks se je v preteklem tednu okrepil in je napredoval od 45,1 na 45,2%.

RAZNO

V proslavo 40 letnice prve srbske zadruge je bil v četrtlet kongres Glavne zveze srbskih kmetijskih zadrug. Kongresa se je udeležilo do 25.000 srbskih zadrugnikov. Kongres se je zaključil z velikim sprevodom po mestu. Na kongresu se je posebno navdušeno manifestiralo za bolgarsko-jugoslovansko bratstvo. Bivši predsednik zemljoradniške stranke Vojza Lazić je prebral zadržno prisego, ki jo je za njim govorilo vseh 25.000 zadrugnikov.

Železarna v Zenici je začela po trimesečnem počivanju zopet obratovati.

Belgrajska borza se vseli dne 1. novembra v svojo novo palačo, ki je veljala 15 milijonov dinarjev.

Litovski milijonar Sindin namerava zgraditi v Dubrovniku velik moderen hotel in tudi igralnico. Vprašanje pa je, če mu bodo oblasti igralnico dovolile.

»Jugoslovanski oniks«, d. d. z osnovnim kapitalom 2 milijonov Din, je bila ustanovljena v Beogradu. Družba bo pridobivala oniks iz rudnika Lešak pri Tetovu.

Občina Slavonski Brod bo kupila od Prve hrv. štedionice tamošnje opekarno za poldrug milijon Din. Plačala bo opekarno s svojo vložno knjžico pri Praštedionici.

Kemal paša se poroči z eno sester kralja Zoga.

V proslavo rojstva hčerke italijanskega prestolonaslednika je izdal italijanski kralj dva dekreta o amnestiji, ki pa velja le za manjše prestopke. Politični kaznjenci amnestije niso deležni.

Voditelj Slovakov, prelat Hlinka praznuje te dni svojo 70 letnico. Slovaki priride svojemu voditelju velike svečanosti, na katere pride tudi posebna delegacija ameriških Slovakov.

Cela vrsta nemških intelektualcev je podpisala oklic, da naj Posaarje še nadalje ostane samostojno.

V Franciji je zaposlenih okoli 1.070.000 tujih delavcev, ki jih namerava francoska vlada polagoma odpraviti domov. Francoskih delavcev je v tujini komaj nekaj desetisoč.

Bivšemu predsedniku NIRE, gen. Johnsonu, ponujajo v filmski industriji službo proti letni plači 100.000 dolarjev.

Same nesreče. Na severnem morju se je zaradi visokih valov prevrnila ribiška ladja. Vseh pet ribičev je utonilo. — Pri Tomagu blizu Kiela je zavozil avto v obcestno drevo. 3 potniki so bili ubiti. — V okolici Bergama v Italiji je zadel tovorni vlak v avtobus. Sofer in pet potnikov je bilo na mestu ubitih, trije so umrli kmalu nato v bolnišnici, 10 pa je bilo težko ranjenih. — V Mehiki so že od 15. septembra naprej neprestano potresi. 50 ljudi je bilo ubitih, več ko 4000 pa ranjenih. — Strahovit ciklon je divjal v južni Kaliforniji. Škoda je velikanska, 200.000 ljudi je brez hrane...

Irzna poročila

Mariborski trg

Na sejem z dne 25. septembra je bilo prignanih 8 konj, 12 bikov, 90 volov, 348 krav in 14 telet, skupaj 472 glav živine.

Cene so bile te: debeli voli 1 kg žive teže od Din 3'50 do Din 4'—, poldebili voli 2'— do 2'75, plemenski voli 3'— do 3'75, bikji za klanje 3'— do 3'50, klavne krave debele 2'50 do 3'50, plemenske krave 2'— do 2'50, krave za klobasarje 2'— do 2'25, molzne krave 2'50 do 3'—, breje krave 2'50 do 3'—, mlada živina 3'— do 4'—, teleta 4'— do 4'50

Prodanih je bilo 324 komadov.

Mesne cene:

Volovsko meso I. vrste 1 kg Din 8—10, II. vrste 6—8; meso od bikov, krav, telic 5—6; telečje meso I. vrste 8—12, II. vrste 6—8; svinjsko meso sveže 10—15.

Zagrebski tedenski sejem

Dogon živine je bil na zadnjem tedenskem sejmu nekoliko slabši ko prejšnji teden. Po živini se je povpraševalo le za domače potrebe in nekaj povpraševanja je bilo iz Slovenije po klavni živini. Cene so ostale v glavnem neizpremenjene.

Dogon: 10 bikov, 311 krav, 11 junic, 113 volov, 10 juncev, 73 telet, 355 konj in žrebet, 2 kozi, 514 prašičev in 502 pujska.

Cene: bikji po 3 do 4, krave za klanje po 2'60 do 3'25, za klobase po 2 do 2'15, junice za klanje po 3 do 4, junice za rejo po 700 do 850 Din (za žival), voli I. vrste po 4'50 do 5, II. vrste po 3'75, bosanski po 2'75 do 3, junci po 3, živa teleta po 5'50 do 7, zaklana po 8'50 do 9, pitani prašičji po 8 do 8'75, nepitani po 6 do 6'50, prašički do 1 leta po 10'75 do 11, koze po 6'50 do 7'50, lahki konji po 4 do 5 tisoč, srednji po 5 do 6 in težki po 6 do 7 tisoč dinarjev par, žrebeta po 1200 do 1500, težka tudi do 2000 Din za žival. Konji za klanje po 1'25 do 1'50 Din.

Detelja po 35 do 40, otava po 35 do 40, seno po 30 do 35, slama za krmo po 25 do 30, za steljo po 25 Din za sto kil. Krompir po 0'50 do 0'60, zelje pa po 0'25 do 0'50 Din za kg.

Program ljubljanske radijske postaje

Nedelja, dne 30. septembra. 7.30: Hej trubaču! (Vojaške godbe na ptoščah). — 7.45: Telovadba (Pustišek Ivko). — 8.15: Poročila. — 8.25: Jazz orkestril iz raznih dežel na ploščah. — 8.55: Harmonika solo, g. Stanko. — 9.40: Versko predavanje (dr. Regalat Cebulj). — 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 11.00: Samospevi ge. Bernot-Golobove, vmes Radijski orkester. — 11.40: Otroška ura (Manca Komanova). — 12.00: Čas, Radijski orkester. — 16.00: Desinfekcija kot obrambno sredstvo proti nalezljivim kužnim boleznim (dr. Hribar Leopold). — 16.30: Kako se je ženil Smuk Urban — šaljivi prizori. — 20.00: Svoji k svojim. — 20.20: Vijoliniski koncert gđ. Ornik Francke. — 21.00: Radijski orkester vmes: čas in poročila, jedilni list.

Ponedeljek, dne 1. oktobra. 12.15: Z otoka zlatih sanj (koncert havajskih kitar na ploščah). — 12.50: Poročila. — 13.00: Čas, Josephine Bakerjeva na ploščah. — 18.00: Ob 60 letnici Fr. Ks. Meška (Vera Dostalova). — 18.20: Radijski orkester. — 19.30: Narodno gospodarstvo v oktobru. — 19'50: Čas, jedilni list, program za torek. — 20.00: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna). — 20.20: Uvod v opero. — 20.30: Prenos opere iz Beograda. V odmoru: Čas in poročila.

Torek, dne 2. oktobra. 11'00: Šolska ura: Uvodna beseda: preds. JUJ Dimnik Ivan, nato: Ob 100 letnici Fr. Erjavca prof. Kolarič. — 12.15: Ob Zili in Dravi (slov. narodne na ploščah). — 12.50: Poročila. — 13.00: Čas, saksofon in ksilofon solo (ploščice). — 18.00: Taras Ševčenko (dr. Preobraženski). — 18.20: Radijski orkester. — 19.00: Otroška ura (ga. Medvedova). — 19.20: Ga. Herta Kralj poje otroške pesmi. — 19.50: Čas, jedilni list, program za sredo. — 20.00: dr. Janko Šavarič. — 20.20: Dramatični prizor: Univerzalni genij (gg. Mirko Jelačin in Danilo). — 21.00: Radijski orkester, vmes: Čas in poročila. — 22.30: Angleške plošče.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.

Sobota, dne 29. septembra: Orlič. — Premiera. Izven.

Nedelja, dne 30. septembra: Gugalnica. — Premiera. Izven.

Opera, začetek ob 20.

Sobota, dne 29. septembra: ob 15. uri: Manon. Dijaška predstava po globoko znanih cenah od 5 do 15 Din. Izven.

Nedelja, dne 30. septembra: Sv. Anton, vseh zaljubljenih patron. Izven.

Veletrgovina

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

več vrst žganja, moko ter deželne pridelke — kakor tudi raznovrstno

rudninsko vodo

Lastna pražarna za kavo in mlini za dišave z električnim obratom

Telefon št. 26-66 Ceniki na razpolago!

TISKARNA MERKUR, LJUBLJANA

Tiska knjige, časopise, tabele, naročilnice, plakate, lepake, cenike, vizitke itd. Vse tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah

Gregorčičeva 23

Račun Poštne hranilnice št. 13.108. Telefon 25-52

Lastna knjigovoznica